

D 84

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
Saint Leo University (США)
Masaryk University (Brno, Czech Republik)
Charles University in Prague (Czech Republik)
Природничо-гуманітарний університет у Седльце (Польща)
Universitatea Pedagogica de Stat «Ion Creanga» (Молдова)
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ОСВІТА: СТРАТЕГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МОЛОДІ І ДОРΟΣЛИХ

**Збірник наукових праць
V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

27 лютого 2018 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
Saint Leo University (США)
Masaryk University (Brno, Czech Republik)
Charles University in Prague (Czech Republik)
Природничо-гуманітарний університет
у Седльце (Польща)
Universitatea Pedagogica de Stat «Ion Creanga» (Молдова)
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ОСВІТА:
СТРАТЕГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ
НАВЧАННЯ
МОЛОДІ І ДОРΟΣЛИХ**

Збірник наукових праць
V Міжнародної науково-практичної інтернет-
конференції

27 лютого 2018 р.

Переяслав-Хмельницький – 2018

*Рекомендовано вченою радою ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
(протокол № 5 від 23 січня 2018 р.)*

Рецензенти:

Гусак П.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Гусак Л.Є. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Марусинець М.М. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології і педагогіки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Заслужений працівник освіти України;

Моторіна В.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Редакційна колегія:

Шапран О.І. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Шапран Ю.П. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики професійної підготовки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»;

Онищенко Н.П. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Сучасна українська освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих: зб. наук. праць V Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 27 лютого 2018 р.: [наук. ред. О. І. Шапран; уклад. : Ю. П. Шапран, Н. П. Онищенко]. Переяслав-Хмельницький, (Київ. обл.): ФОП Домбровська Я. М., 2018. 166 с.

Збірник наукових праць містить результати досліджень учених, викладачів, наукові пошуки докторантів, аспірантів щодо реформування сучасної української освіти, використання сучасних стратегій і технологій навчання майбутніх фахівців у контексті розбудови нової української школи. Статті були апробовані на V Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Сучасна українська освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих» (ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», м. Переяслав-Хмельницький, 27 лютого 2018 р.).
Для науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, студентів.

За достовірність фактів, назв, дат, посилань та літературних джерел тощо відповідальність несуть автори. Редколегія та видавництво не завжди поділяють їхні погляди.

Десятник К.В., Теслюк С.Е. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	37
Довгопола Л.І. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ- БІОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПОЛЬОВОЇ ПРАКТИКИ З БОТАНІКИ.....	42
Дубровська Л.О., Дубровський В.Л., Адамова А.А. ДО ПИТАННЯ ПРО ВИХОВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	47
Дубровська Л.О., Дешко О.О. ПРОБЛЕМА ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	52
Калаур С.М. НЕПЕРЕРВНІСТЬ, СТУПНЕВІСТЬ ТА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	56
Красюк Л.В. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У КРАЇНАХ ЄС.....	60
Лиховид О.Р. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ.....	64
Матвієнко С.І. ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА» З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ ТА ОСНОВИ ДИЗАЙНУ».....	69
Маягіна Н.В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ.....	73

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ОСВІТА: СТРАТЕГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МОЛОДІ І ДОРΟΣЛИХ

**Збірник наукових праць
V Міжнародної науково-практичної інтернет-
конференції**

27 лютого 2018 р.

Підписано до друку 23.01.2018 р. Формат 60x84 1/16.
Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Наклад 300. Зам. № 462. Ум. друк. арк. 6,5.
Виготівник ФОП Домбровська Я. М., свідоцтво про державну
реєстрацію № 2 340 000 0000 003646 від 15.07.2015 р.
08055, Київська обл., Макарівський р-н, с. Вільне, вул. Чапаєва, 16а,
e-mail: kalina_print@ukr.net

Світлана Миколаївна Калаур,
кандидат педагогічних наук, доцент,
докторант кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
(м. Тернопіль, Україна)

НЕПЕРЕРВНІСТЬ, СТУПЕНЕВІСТЬ ТА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Нині високоякісна професійна підготовка фахівців із вищою освітою потребує докорінних змін. Головним стає той аспект, що конкурентоздатність фахівця з вищою освітою базується не на сумі засвоєних під час навчання знань, а на умінні їх творчого застосування та здатності самостійно поповнювати і здобувати. В основу авторської концепції формування готовності студентів до розв'язання конфліктів покладено домінанту, згідно з якою майбутні фахівці соціальної сфери будуть професійно компетентними, якщо їх професійна підготовка відбуватиметься на засадах неперервності, ступеневості та інтеграції. Основними характеристиками концепції формування готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів на засадах неперервності, ступеневості та інтеграції професійної підготовки є: керованість і самоорганізація, що дозволяють ефективно взаємодіяти усім суб'єктам; відкритість як активна форма взаємодій суб'єктів, що дозволяє вдосконалювати професійну підготовку та поглибити знання й уміння в галузі розв'язання конфліктів; полікомпетентність як показник якості професійної підготовки та інтегральний показник навчальних ресурсів освітнього середовища, що забезпечує майбутньому фахівцеві здатність вирішувати особистісні та професійні конфлікти.

Провідне місце відведено неперервності професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів. Мета неперервної освіти полягає у «становленні особистості як у періоди її фізичного і соціально-психологічного дозрівання, розквіту й стабілізації життєвих сил та здібностей, так і в періоди старіння організму, коли на перший план виходять завдання компенсації сил і можливостей, що втрачаються» [1, с. 64]. Неперервність професійної підготовки полягає в такому вивченні теоретико-практичних аспектів конфліктної взаємодії, які б змогли забезпечити майбутньому фахівцеві максимальний рівень професіоналізму. У контексті наведених аргументів, підтримуємо позицію А. Фурмана [2] про те, що увесь період неперервної професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери перебуває під впливом циклічно-вчинкової парадигматики. Тобто студент упродовж професійної підготовки проходить повний чотириланковий цикл (пізнавально-ситуаційний, нормативно-мотиваційний, ціннісно-діяльнісний, духовно-післядіяльний) учинку професійного становлення. Зокрема, пізнавально-ситуаційний етап студент проходить на першому курсі навчання; нормативно-мотиваційний відбувається під час другого року навчання; на третьому та четвертому курсах спостерігається ціннісно-діяльнісний етап; лейтмотивом навчання в магістратурі є духовно-післядіяльний етап. Як бачимо, на кожному із етапів здійснюється низка певних учинків, які носять різне спрямування: теоретичне, експериментальне, дослідницько-пошукове, волонтерське, проектно-наукове, соціокультурне, самоактуалізаційне. Ці вчинки безпосередньо залежать від переліку тих академічних і прикладних дисциплін, які мають змогу вивчати майбутні фахівці.

У дослідженні виходили з тих міркувань, що ступеневість є центральним елементом професійної підготовки студентів. Вважаємо, що саме ступеневість, яка задекларована у Законі України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р., формує міцний фундамент для професійного становлення особистості. Установлено, що

професійній підготовці майбутніх фахівців соціальної сфери у контексті формування готовності до розв'язання конфліктів повинна бути притаманна ступеневість, сутність якої можна пояснити через такі поняття, як: спадкоємність; прогностичність; гнучкість та динамічність. Зокрема чільне місце відводимо конкретним стадіям професійної підготовки майбутніх фахівців (адаптації, диференціації, індивідуалізації та стійкого саморозвитку), які виокремлені нами на основі вивчення напрацювань Я. Юрківа [3, с. 91–92] та адаптовані до процесу формування готовності щодо розв'язування конфліктів на засадах ступеневості:

1. Стадія адаптації (початок формування самосвідомості, самооцінки і самоуправління щодо формування готовності до розв'язання конфліктів).

2. Стадія диференціації (прояв індивідуальної неповторності, розвиток рефлексивності, креативності, критичності, прагнення поповнити знання про механізми розв'язання конфліктів, формування навичок саморегуляції).

3. Стадія індивідуалізації (сформованість самосвідомості; адекватна самооцінка, навички самоорганізації і самоуправління; формування професійної компетентності).

4. Стадія стійкого саморозвитку (високий рівень самоорганізації та самоуправління; самоаналіз і корекція досягнень; актуалізація потреби в подальшому саморозвитку; формуванням суб'єктності майбутнього фахівця).

На основі інтеграції можливе більш глибоке проникнення в сутність явища готовності, а також широке використання універсальних методів і засобів для його формування. Інтеграція передбачає систематизацію та пов'язана з якісними і кількісними перетвореннями елементів освітнього процесу. У цілому, інтегративний процес має свою логіко-змістовну основу, що детермінує чіткий зміст освітнього процесу та передбачає цілеспрямованість професійної підготовки. На основі емпіричного дослідження визначено головні постулати інтеграції, а саме: сприяє розвитку та вважається найголовнішим чинником становлення конкретної особистості; відбувається досягнення певного балансу і

гармонії всіх учасників інтеграційної взаємодії; характеризується універсальністю (феномен загальний) і поліморфічністю (виступає в різних якостях, має різні форми (види, типи).

У практичній площині виходили з того, що інтеграція має бути зосереджена на виконанні методологічної, розвиваючої й технологічної функцій професійної підготовки. Так, методологічна функція сприяє зближенню теорії та практики під час вивчення студентами навчальних дисциплін конфліктологічної спрямованості, що базується на взаємопроникненні знань і умінь одних дисциплін в інші. Розвиваюча функція поширюється на всі галузі освітньої теорії та практики, враховуючи сам об'єкт виховання – майбутнього фахівця соціальної сфери з високим рівнем готовності до розв'язання конфліктів. Технологічна функція передбачає певне ущільнення інформації, усунення дублювання та досягнення наступності в розвитку знань і практичних умінь, а також систематизацію понять, фактів і встановлення субординації та координації.

Отже, концептуальне бачення доцільності внесення засад неперервності, ступеневості та інтеграції у професійну підготовку майбутніх фахівців соціальної сфери сприятиме суттєвому підвищенню у них рівня готовності до розв'язання професійних конфліктів.

Список використаних джерел

1. Ігнатуша А. Л. Підходи до підготовки майбутніх вчителів у світлі вимог сучасної освіти. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія : Педагогічні науки. 2016. № 6 (303). Ч. I. С. 64–70.
2. Фурман А. В. Інноваційна психодидактична модель професійної підготовки фахівців соціономічних професій. *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців: тези доповідей V Всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 30–31 березня 2017 р.)*. Хмельницький: ХНУ. 2017. С. 53–55.

3. Юрків Я. І. Особливості формування психологічної готовності майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності у вищому навчальному закладі. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки.* 2016. № 6 (303). Ч. III. С. 87–94.

Людмила Василівна Красюк,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки, теорії
і методики початкової освіти
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний
педагогічний університет імені Григорія Сковороди»,
(м. Переяслав-Хмельницький, Україна)*

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У КРАЇНАХ ЄС

Особливе місце у системі підготовки й формування особи вчителя займає педагогічна практика, яка забезпечує практичне закріплення психолого-педагогічних знань, формування умінь та навичок професійної майстерності майбутнього вчителя.

Перед вищою школою постає завдання: забезпечити на сучасному рівні підготовку фахівців, які володіли б глибокими теоретичними знаннями та мали сформовані міцні практичні навички. Необхідною умовою професійної підготовки нових кадрів для школи є підвищення рівня організації педагогічної практики, застосування найефективніших форм і методів педагогічного становлення протягом усього навчання у ВНЗ.

У зв'язку з цим у процесі гармонізації європейського освітнього простору підготовка висококваліфікованих педагогічних кадрів вимагає особливої уваги. Дуже важливий цей аспект і для України, особливо у контексті освітніх реформ і процесу євроінтеграції. Реформуючи українську